AKSARAY ÜNİVERSİTESİ BİR ŞEHRİN GELECEĞİNE AÇILAN KAPI

HASAN PATIR

Genç Bir Üniversiteden Şehrin Hafızasına

Bir şehrin gelişmişliğini yalnızca yolları, binaları, sanayi tesisleri veya nüfusu belirlemez. Bir şehrin geleceğe ne kadar hazır olduğunu gösteren en önemli unsurlardan biri, o şehirde ilginin nasıl üretildiği ve gençlerin nasıl yetiştirildiğidir. Üniversiteler bu nedenle yalnızca eğitim verilen kurumlar değil; şehirlerin ekonomik, sosyal, kültürel ve bilimsel geleceğini şekillendiren merkezlerdir.

Aksaray açısından bakıldığında bu dönüşümün en önemli aktörlerinden biri hiç kuşkusuz Aksaray Üniversitesi'dir. Bugün genç bir üniversite olarak değerlendirilen Aksaray Üniversitesi'nin aslında şehirdeki yükseköğretim geçmişi daha eskiye uzanmaktadır. Üniversitenin tarihçesi 1986 yılına kadar götürülmektedir. Bugünkü Aksaray Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu'nun temeli, 1986-1987 eğitim-öğretim yılında Selçuk Üniversitesi'ne bağlı Teknik Programlar Bölümü adı altında faaliyet gösteren meslek yüksekokuluna dayanmaktadır.

1992 yılında Niğde Üniversitesi'nin kurulmasıyla Aksaray'daki yükseköğretim birimleri bu üniversiteye bağlanmıştır. 17 Mart 2006 tarihinde yayımlanan 5467 sayılı Kanun ile Aksaray Üniversitesi'nin kurulması, şehir açısından yeni bir dönemin başlangıcı olmuştur. Böylece daha önce farklı üniversitelere bağlı olarak eğitim veren birimler Aksaray
Üniversitesi çatısı altında toplanmıştır. (harita.aksaray.edu.tr)

2006 yılında atılan bu adımın üzerinden geçen yaklaşık yirmi yıl, Aksaray Üniversitesi'nin yalnızca öğrenci sayısını artırdığı bir dönem olmamış; aynı zamanda akademik birikimin, fakültelerin, araştırma faaliyetlerinin ve üniversite-şehir ilişkisinin geliştiği bir süreç olmuştur. Üniversitenin "Evrensel Düşünen, Yereli Gözeten" yaklaşımı da bu açıdan anlamlıdır. Çünkü Aksaray'ın ihtiyacı yalnızca dünyadaki gelişmeleri takip eden bir üniversite değil, aynı zamanda kendi şehrinin ve bölgesinin sorunlarına çözüm üretebilen bir üniversitedir.

Rakamların anlattığı üniversiteyi ve üniversitenin büyüklüğünü anlamanın yollarından biri öğrenci sayılarına bakmaktır. Ancak rakamların kendisinden daha önemli olan, bu rakamların arkasındaki insan hikâyeleridir. Aksaray Üniversitesi'nin resmi verilerine göre 2025 yılında üniversitede toplam 18.866 öğrenci bulunuyordu. Bu öğrencilerin 5.021'i ön lisans, 11.539'u lisans ve 2.306'sı lisansüstü düzeyde eğitim görmekteydi. 2026 yılının Ocak-Haziran döneminde ise toplam öğrenci sayısı 16.032 olarakkayıtlara geçmiştir. (Aksaray Üniversitesi)

Bu öğrencilerin her biri Aksaray'ın sosyal hayatının bir parçasıdır. Bir öğrenci yalnızca derslikte bulunan genç değildir. Öğrenci; ev kiralar, alışveriş yapar, kafeye gider, toplu taşıma kullanır, sosyal etkinliklere katılır, şehrin kültürel hayatına dahil olur. Dolayısıyla üniversitenin büyümesi, doğal olarak şehrin ekonomik ve sosyal hayatını da etkiler. Aksaray Üniversitesi'nin farklı ilçelerdeki ve farklı akademik birimlerdeki varlığı da bu etkiyi genişletmektedir. Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, Aksaray Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu, Eskil Meslek Yüksekokulu ve Güzelyurt Meslek Yüksekokulu gibi birimler, yükseköğretimin yalnızca şehir merkezinde değil, ilçelerde de hissedilmesine katkı sağlamaktadır.

(Aksaray Üniversitesi) Üniversitenin akademik çeşitliliği de dikkat çekmektedir. Eğitimden fen bilimlerine, iktisadi ve idari bilimlerden iletişime, spordan sağlık alanlarına ve mesleki eğitime kadar farklı disiplinlerde öğrenciler eğitim almaktadır.
Bu çeşitlilik Aksaray için önemli bir avantajdır. Çünkü şehirlerin geleceği tek bir sektöre veya tek bir meslek grubuna bağlı değildir. Mühendise de öğretmene de; sağlık çalışanına da iletişimciye de teknisyene de araştırmacıya da ihtiyaç vardır.

Üniversite bu farklı alanları aynı çatı altında buluşturduğu ölçüde şehrin insan kaynağı güçlenmektedir. Üniversite sadece diploma veren bir kurum değildir Günümüzde üniversitelerden beklenen yalnızca öğrencilere diploma vermek değildir. Dünyada yükseköğretim anlayışı değişmektedir.

Üniversitelerden araştırma yapmaları, teknoloji üretmeleri, toplumsal sorunlara çözüm geliştirmeleri, sektörlerle iş birliği yapmaları ve öğrencilerini değişen çalışma hayatına hazırlamaları beklenmektedir.

Bu nedenle "kaç öğrenci mezun oldu?" sorusu kadar "nasıl mezun oldu?" sorusu da önemlidir. Aksaray Üniversitesi'nin 2025-2029 Stratejik Planı bu dönüşümün önemli göstergelerinden biridir. Üniversitenin stratejik hedefleri arasında yükseköğretim faaliyetlerinin niteliğinin artırılması ve mesleki yeterlilik sahibi, gelişime açık mezunlaryetiştirilmesi bulunmaktadır. (Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı) Bu yaklaşım aslında günümüzün en önemli eğitim problemlerinden birine işaret etmektedir:

Diploma sahibi olmak ile meslek sahibi olmak aynı şey değildir. Üniversitelerin asıl başarısı, öğrencinin mezun olduğunda yalnızca bir diploma taşıması değil; problem çözebilen, araştırabilen, iletişim kurabilen, teknoloji kullanabilen ve kendi alanında sürekli gelişebilen bir birey olarak hayata hazırlanmasıdır. Bu nedenle üniversite eğitiminin sınıfın dışına taşması gerekir. Laboratuvarlar, uygulamalı eğitimler, stajlar, öğrenci toplulukları, araştırma projeleri, sosyal sorumluluk çalışmaları ve sektör iş birlikleri bu açıdan büyük önem taşımaktadır. Kalite yolculuğu ve akreditasyon son yıllarda yükseköğretim dünyasında en fazla konuşulan kavramlardan biri "kalite"dir. Kalite yalnızca bir belgenin duvara asılması anlamına gelmez.
Kalite; eğitimden yönetime, araştırmadan toplumsal katkıya kadar üniversitenin bütün süreçlerinin sürekli olarak gözden geçirilmesi ve geliştirilmesi anlamına gelir.

Aksaray Üniversitesi bu alanda önemli bir süreçten geçmiştir. Yükseköğretim Kalite Kurulu'nun (YÖKAK) "Kurumsal Akreditasyon Programı" kapsamında üniversitede 2024 yılında kapsamlı saha değerlendirmesi gerçekleştirilmiştir. Değerlendirmede liderlik, yönetişim ve kalite; eğitim ve öğretim, araştırma ve geliştirme ile toplumsal katkı başlıkları ele alınmış, akademik ve idari yöneticilerin yanı sıra öğrenciler ve dış paydaşlarla da görüşmeler yapılmıştır.

(Aksaray Üniversitesi) Bu çalışmaların ardından Aksaray Üniversitesi, 2025 yılında YÖKAK tarafından iki yıl süreyle "Kurumsal Akreditasyon Belgesi" almaya hak kazanmıştır. (Aksaray Üniversitesi) Burada önemli olan yalnızca "akreditasyon alındı" demek değildir. Asıl önemli olan, bu belgenin üniversite açısından yeni bir başlangıç olmasıdır. Nitekim üniversitenin 2025 yılı çalışmalarında eğitim programlarının gözden geçirilmesi, ders hedefleri ile öğrenme çıktılarının ilişkilendirilmesi ve akademik personelin kalite süreçleri konusunda eğitilmesi gibi çalışmaların sürdürüldüğü görülmektedir. (Aksaray Üniversitesi)

Yani kalite bir sonuçtan çok bir süreçtir. Bugünün başarısı yarının garantisi değildir. Üniversiteler sürekli değişen dünyaya ayak uydurmak zorundadır. Yapay zekâ, dijitalleşme, yeni meslekler, uzaktan çalışma, iklim değişikliği, enerji politikaları, sağlık teknolojileri ve değişen ekonomik koşullar yükseköğretimin de kendisini yenilemesini zorunlu kılmaktadır.
Aksaray Üniversitesi'nin önündeki temel meselelerden biri de bu değişimin içinde kendi kimliğini koruyarak gelişmektir. Aksaray ile üniversite arasındaki bağ üniversite ile şehir arasındaki ilişki tek yönlü değildir. Şehir, üniversiteye öğrenci, kültür, tarih, ekonomi ve sosyal çevre sağlar. Üniversite de şehre genç nüfus, bilgi, akademik birikim ve yeni fikirler kazandırır.
Bu nedenle Aksaray Üniversitesi'ni Aksaray'dan ayrı düşünmek mümkün değildir.
Aksaray'ın sanayisi, tarımı, hayvancılığı, turizmi ve kültürel mirası üniversitenin araştırma ve uygulama alanlarına dönüşebilir. Üniversite ise sahip olduğu akademik kapasiteyi şehrin ihtiyaçlarıyla buluşturabilir. Örneğin Aksaray'ın tarım ve hayvancılık potansiyeli bilimsel araştırmalar açısından önemli bir alan oluştururken, şehirdeki sanayi kuruluşları mühendislik ve mesleki eğitim alanındaki öğrenciler için uygulama ve iş birliği imkânları sağlayabilir. Güzelyurt, Ihlara Vadisi, Hasan Dağı ve Aksaray'ın tarihi mirası ise turizm, arkeoloji, sanat tarihi, iletişim ve kültürel çalışmalar açısından önemli araştırma alanlarıdır.

Burada üniversitenin "yereli gözeten" tarafı daha da önem kazanmaktadır. Bir üniversite kendi şehrinin sorunlarına ne kadar çok dokunabiliyorsa, şehirle arasındaki bağ da o kadar güçlenir. Gençler ve Aksaray'ın geleceği…Aksaray Üniversitesi'nin belki de en önemli sermayesi binaları değil, gençleridir. Çünkü üniversite sıralarında bugün oturan gençler, yarının öğretmenleri, mühendisleri, doktorları, yöneticileri, girişimcileri, akademisyenleri ve sanatçıları olacaktır. Bir şehrin geleceğini hazırlamak, aslında gençlerini geleceğe hazırlamaktan geçer. Bu nedenle üniversite öğrencisinin şehirle kurduğu bağ önemlidir. Öğrenci kendisini Aksaray'ın geçici bir misafiri olarak görmemeli; şehrin kültürünü tanımalı, sosyal hayatına katılmalı ve burada geçirdiği yılları yalnızca diploma almak için değil, hayat tecrübesi kazanmak için değerlendirmelidir.

Aynı şekilde Aksaray da öğrencileri yalnızca ekonomik bir hareketlilik unsuru olarak görmemelidir. Onlar bu şehrin genç nüfusudur. Onların fikirleri, eleştirileri, projeleri ve hayalleri Aksaray'ın geleceği açısından önemlidir. Üniversite-şehir ilişkisi güçlendikçe hem üniversite hem de şehir kazanacaktır.

Geleceğe Bakarken Aksaray Üniversitesi bugün kuruluşundan yaklaşık yirmi yıl sonra farklı akademik birimleri, binlerce öğrencisi ve gelişen araştırma kapasitesiyle Aksaray'ın en önemli kurumlarından biri haline gelmiştir. Üniversitenin resmi tarihçe sayfasında bugün 13 fakülte, 3 enstitü, 1 yüksekokul, 6 meslek yüksekokulu ve 21 uygulama ve araştırma merkezi bulunduğu; farklı düzeylerde eğitim faaliyetlerinin sürdürüldüğü belirtilmektedir. (harita.aksaray.edu.tr) Ancak bundan sonraki dönem, büyümeden çok nitelik dönemi olmak zorundadır.

Çünkü artık mesele yalnızca daha fazla bölüm açmak, daha fazla öğrenci almak veya daha fazla bina yapmak değildir. Asıl mesele; daha iyi eğitim vermek daha fazla bilimsel araştırma üretmek, öğrenciyi iş hayatına daha güçlü hazırlamak, şehrin sorunlarına çözüm üretmek, üniversite-sanayi iş birliklerini artırmak, gençlerin girişimcilik kapasitesini geliştirmek, ulusal ve uluslararası akademik iş birliklerini güçlendirmek ve en önemlisi de Aksaray'ın kendi potansiyelini bilimle buluşturmaktır.

Aksaray Üniversitesi'nin 2025-2029 Stratejik Planı ve son yıllardaki kalite çalışmaları, bu yönde kurumsal bir yol haritasının bulunduğunu göstermektedir. Üniversitenin 2025 yılı stratejik plan izleme sonuçları da hedeflerin düzenli olarak takip edildiğini ortaya koymaktadır. (Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı)

Sonuç

Bir üniversite, bir şehrin geleceğidir. Aksaray Üniversitesi'ne yalnızca bir eğitim kurumu olarak bakmak eksik olur. O, aynı zamanda Aksaray'ın gençliği, bilimsel hafızası ve geleceğe açılan kapılarından biridir. 2006 yılında kurulan üniversite bugün geldiği noktada önemli bir kurumsal birikime ulaşmıştır. Önündeki yeni dönem ise daha büyük bir sorumluluğu beraberinde getirmektedir. Çünkü üniversitelerin gerçek başarısı, sahip oldukları binaların büyüklüğüyle değil; yetiştirdikleri insanların niteliğiyle ölçülür.

Bir üniversite mezunu, yıllar sonra memleketine döndüğünde yanında yalnızca diplomasını değil, öğrendiği bilgiyi, kazandığı kültürü ve geliştirdiği düşünceyi de getirir. Belki de bir üniversitenin bir şehre yaptığı en büyük yatırım budur. Aksaray Üniversitesi'nin önünde uzun bir yol var. Bu yolun üzerinde bilim var, gençlik var, teknoloji var, şehir var ve en önemlisi gelecek var.

Aksaray'ın geleceğini konuşurken Aksaray Üniversitesi'ni konuşmak bu nedenle yalnızca bugünü değerlendirmek değildir. Aslında biraz da yarının Aksaray'ını tarif etmektir. Ve o yarının nasıl olacağı, bugün üniversite sıralarında oturan gençlere ne kadar iyi bir eğitim ne kadar güçlü bir bilim ortamı ve ne kadar geniş bir ufuk sunabildiğimizle yakından ilgilidir.

Kaynakça

1. Aksaray Üniversitesi, "Tarihçe", Aksaray Üniversitesi resmî web sitesi.
2. Aksaray Üniversitesi, "Sayılarla Aksaray Üniversitesi – Yıllar İtibariyle Öğrenci Sayıları", resmi üniversite verileri.
3. Aksaray Üniversitesi Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı, Aksaray Üniversitesi 2025-2029 Stratejik Planı.
4. Aksaray Üniversitesi Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı, 2025 Yılı Stratejik Plan İzleme ve Değerlendirme Raporu.
5. Aksaray Üniversitesi, "ASÜ, Kurumsal Akreditasyon Belgesini Aldı", 22 Haziran 2025.
6. Aksaray Üniversitesi, "YÖKAK Değerlendirme Takımı ASÜ'deki İncelemelerini Tamamladı", 28 Kasım 2024.
7. Aksaray Üniversitesi Kalite Koordinatörlüğü, Kurumsal Akreditasyon Programı ve Kalite Çalışmaları.
8. Yükseköğretim Kurulu (YÖK), YÖK Atlas – Yükseköğretim Program Atlası.